

**ҚР ЭКОЛОГИЯ, ГЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МИНИСТІРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК**

**Агрометеорологиялық мониторинг және болжау
департаментінің
Агрометеорологиялық болжам басқармасы**

***2022 жылдың көктемінде Қазақстан аймағы бойынша жаздық
дәнді дақылдарды себудің оңтайлы мерзімдерінің алдын ала
болжамы***

Облыстар бойынша жаздық дәнді дақылдарды себудің оңтайлы мерзімдері сәуір айына арналған ауа райы болжамына сәйкес есептелді, онда барлық метеорологиялық жағдайлар ескеріледі, сондай-ақ топырақтың жұмсақ-пластикалық жай-күйінің басталуы күтілетін мерзімдер есептелді (1-кесте).

Есептік деректерге сәйкес топырақтың жұмсақ пластикалық жағдайы немесе оның «пісіп-жетілуі» Қостанай және Ақмола облыстарында сәуірдің екінші және үшінші онкүндігінде және мамыр айының басында, Павлодар және Солтүстік Қазақстан облыстарында сәуірдің үшінші онкүндігінде және мамырдың бірінші онкүндігінде күтіледі. Қарағанды және Шығыс Қазақстан облыстарында сәуірдің екінші және үшінші онкүндіктерінде, кейбір аудандарда мамыр айының басында күтіледі. Ақтөбе облысында көбінесе сәуірдің екінші және үшінші онкүндігінде, кейбір аудандарда мамыр айының басында және Батыс Қазақстан облысында сәуірдің 2 және 3-ші онкүндігінде. Алматы облысында сәуірдің бірінші және екінші онкүндігінде, қалған оңтүстік облыстарда наурыз айының соңында.

Тиісінше, жаздық дәнді дақылдарды себудің алдын ала оңтайлы мерзімдері 4 солтүстік облыстарда мамырдың бірінші және екінші онкүндіктерінде, Қостанай облысының оңтүстік аудандарында (Амангелді, Жангелді) себу мерзімінің басталуы сәуір айының соңына болжанады. Қарағанды және Шығыс Қазақстан (ШҚО) облыстарында мамыр айының бірінші және екінші онкүндігінде, ШҚО Үржар ауданында сәуір айының соңында, Батыстың екі облысында сәуір айының соңында және мамырдың бірінші онкүндігінде, кейбір аудандарда мамырдың үшінші онкүндігінде. Наурыздың ортасында және сәуірдің басында оңтүстік аймақтарда, мамыр айының басында тау бөктері аудандарында.

Жаздық дәнді дақылдар үшін себудің неғұрлым қолайлы мерзімдері өсімдіктердің ылғалды барынша көп тұтыну кезеңі жаздың екінші жартысына (шілдеге) тура келген кезде болып табылады, олардың пісуі күзгі аяздың басында аяқталады.

1 кесте

Қазақстанның аудандары бойынша 2022 жылдың көктемінде топырақтың жұмсақ пластикалық жағдайының және жаздық дәнді дақылдарды себудің оңтайлы мерзімдерінің басталуының күтілуі (алдын ала).

№	Аудан	Станция, пост	Топырақтың түрі	Топырақтың жұмсақ пластикалық жай-күйінің басталу мерзімдерінің күтілуі	2022 жылы егудің оңтайлы мерзімдері
Ақмола облысы					
1	Аршалинский	Аршалы	жеңіл	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
2	Атбасарский	Атбасар	жеңіл	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
3	Сандықтауский	Балкашено	ауыр	30.04 - 10.05	15.05 - 25.05
4	Есильский	Есиль	ауыр	18.04 - 28.04	03.05 - 13.05
5	Егиндыкольский	Егиндыколь	ауыр	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
6	Астраханский	Жалтыр	жеңіл	20.04 - 30.04	05.05 - 15.05
7	Бурабайский	Щучинск	ауыр	28.04 - 08.05	13.05 - 23.05
8	Шортандинский	Шортанды	ауыр	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
9	Целиноградский	Малиновка	ауыр	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
10	Буландынский	Вознесенка	жеңіл	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
		Акколь	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
11	Ерейментауский	Ерейментау	жеңіл	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
12	Жаксынський	Жаксы	жеңіл	18.04 - 28.04	03.05 - 13.05
13	Жаркайынский	Тасты-Талды	жеңіл	18.04 - 28.04	03.05 - 13.05
14	Зерендинский	Зеренды	ауыр	27.04 - 07.05	12.05 - 22.05
15	Коргалжинский	Коргалжин	жеңіл	18.04 - 28.04	03.05 - 13.05
16	Р-он им. Биржан сал	Степняк	ауыр	28.04 - 08.05	13.05 - 23.05
Қостанай облысы					
1	Денисовский	Аршалинский СВХ	орташа	20.04 - 30.04	05.05 - 15.05
2	Житикаринский	Джетыгара	орташа	19.04 - 29.04	04.05 - 14.05
3	Аулиекольский	Диевская	орташа	19.04 - 29.04	04.05 - 14.05
4	Карасуский	Железнодорожный	ауыр	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
		Карасу	ауыр	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
5	Карабалыкский	Карабалык	орташа	19.04 - 29.04	04.05 - 14.05
6	Костанайский	Костанай	жеңіл	16.04 - 26.04	01.05 - 10.05
7	Мендыкаринский	Михайловка	орташа	20.04 - 30.04	05.05 - 15.05
8	Узункольский	Пресногорьковка	орташа	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
9	Р-он им. Б. Майлина	Тобол	орташа	18.04 - 28.04	03.05 - 13.05
10	Сарыкольский	Сарыколь	ауыр	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
11	Амангельдинский	Екидын	ауыр	14.04 - 24.04	29.04 - 09.05
12	Жангельдинский	Торгай	орташа	14.04 - 24.04	29.04 - 09.05
13	Камыстинский	Бестау	орташа	18.04 - 28.04	03.05 - 13.05
14	Наурузумский	Раздольное	орташа	18.04 - 28.04	03.05 - 13.05

15	Федоровский	Кень-Аральский	орташа	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
16	Алтынсаринский	Силантьевка	ауыр	19.04 - 29.04	04.05 - 14.05
Солтүстік Қазақстан облысы					
1	Жамбылский	Благовещенка	орташа	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
2	Р-н им. Жумабаева	Булаево	ауыр	26.04 - 06.05	11.05 - 21.05
		Возвышенка	ауыр	27.04 - 07.05	12.05 - 22.05
3	Айыртауский	Саумалколь	ауыр	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
4	Тайыншинский	Тайынша	ауыр	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
		Чкалово	ауыр	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
5	Тимирязевский	Тимирязево	ауыр	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
6	Р-н им. Шал Ақына	Сергеевка	ауыр	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
7	Есильский	Явленка	орташа	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
8	Кызылжарский	Налобино	ауыр	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
9	Р-н им. Мусрепова	Рузаевка	ауыр	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
10	Акжарский	Талшык	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
11	Аккайынский	Смирново	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
12	Мамлютский	Мамлютка	ауыр	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
13	Уалихановский	Кишкенеколь	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
Павлодар облысы					
1	Ертишский	Голубовка	орташа	24.04 - 04.05	09.05 - 19.05
2	Актогайский	Жолболды	жеңіл	19.04 - 29.04	04.05 - 14.05
3	Павлодарский	Красноармейка	ауыр	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
4	Успенский	Лозовая	жеңіл	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
		Успенка	ауыр	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
5	Железинский	Михайловка	орташа	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
6	Теренкольский	Федоровка	жеңіл	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
7	Шарбақтинский	Шарбақты	жеңіл	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
Қарағанды облысы					
1	Бухаржырауский	Кар. СХОС	ауыр	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
		Корнеевка	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
2	Нуринский	Кобетей	ауыр	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
3	Абайский	Агродорок	ауыр	20.04 - 30.04	05.05 - 15.05
4	Осакаровский	Есиль	ауыр	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
5	Каркаралинский	Бес-Оба	жеңіл	20.04 - 30.04	05.05 - 15.05
		Каркаралы	жеңіл	24.04 - 04.05	09.05 - 19.05
6	Щетский	Нураталды	жеңіл	16.04 - 26.04	01.05 - 11.05
7	Жанааркинский	Ескене	жеңіл	16.04 - 26.04	01.05 - 11.05
Шығыс Қазақстан облысы					
1	Тарбағатайский	Акжар	жеңіл	15.04 - 25.04	30.04 - 10.05
2	Катон-Қарағайский	Улькен-Нарын	ауыр	23.04 - 03.05	08.05 - 18.05
3	Бородулихинский	Дмитриевка	жеңіл	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
4	Кокпектинский	Самарка	жеңіл	16.04 - 26.04	01.05 - 11.05
5	Шемонаихинский	Шемонаиха	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
6	Бескарағайский	Семиарка	ауыр	21.04 - 01.05	06.05 - 16.05
7	Жарминский	Жалғызтобе	ауыр	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
8	р-н Алтай	Зыряновск	ауыр	01.05 - 11.05	16.05 - 26.05
9	Уланский	Новоахмирово	жеңіл	20.04 - 30.04	05.05 - 15.05
10	Урджарский	Уржар	жеңіл	09.04 - 19.04	24.04 - 04.05

11	Глубоковский	Секисовка Риддер	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
Ақтөбе облысы					
1	Айтекебийский	Комсомольское	жеңіл	18.04 - 28.04	03.05 - 13.05
2	Каргалинский	Кос-Истек	ауыр	24.04 – 04.05	09.05 - 19.05
3	Мугалжарский	Джурун АМП	жеңіл	11.04 - 21.04	26.04 - 06.05
4	Хромтауский	Новороссийское	ауыр	24.04 - 04.05	09.05 - 19.05
			жеңіл	19.04 - 29.04	04.05 - 14.05
5	Мартукский	Родниковка	ауыр	24.04 – 04.05	09.05 - 19.05
			жеңіл	19.04 - 29.04	04.05- 14.05
		Мартук	ауыр	19.04 - 29.04	04.05- 14.05
			жеңіл	13.04 - 23.04	28.04 - 08.05
6	Алгинский	Ильинский	ауыр	17.04-27.04	02.05 - 12.05
7	Кобдинский	Новоалекссевка	ауыр	16.04-26.04	01.05 - 10.05
Батыс Қазақстан облысы					
1	Джаныбекский	Жаныбек	ауыр	18.04-28.04	03.05- 13.05
2	Таскалинский	Каменка	ауыр	13.04 - 23.04	28.04 - 08.05
3	г.Уральск	Уральск	ауыр	11.04 - 21.04	26.04 – 06.05
4	Байтерекский	Погодаево	ауыр	12.04 - 22.04	27.04 - 07.05
5	Чингирлауский	Чингирлау	ауыр	11.04 - 21.04	26.04 – 06.05
6	Теректинский	Анкатинский	ауыр	10.04 - 20.04	25.04 – 05.05
		Федоровка	ауыр	11.04 -21.04	26.04 – 06.05
7	Сырымский	Джамбейты	ауыр	10.04 -20.04	25.04 – 0,5.05
Алматы облысы					
1	Жамбылский	Аккайнар	орташа	10.04 - 17.04	21.04 - 28.04
2	Панфиловский	Жаркент	орташа	04.04 - 11.04	15.04 - 22.04
3	Кербулакский	Когалы	ауыр	20.04 - 27.04	01.05 - 08.05
4	Алакольский	Лепси	ауыр	23.04 - 30.04	04.05 - 11.05
5	Уйгурский	Кыргызсай	орташа	11.04 - 18.04	22.04 - 29.04
5	Ескельдинский	Талдыкорган	орташа	08.04 - 15.04	19.04 - 26.04
7	Каратальский	Уштөбе	жеңіл	04.04 - 11.04	15.04 - 22.04
8	Енбекшиказахский	Шелек	орташа	07.04 - 14.04	18.04 - 25.04
			жеңіл	04.04 - 11.04	15.04 - 22.04
Жамбыл облысы					
1	Жуалинский	Нурлыкент	жеңіл	03.04 - 08.04	12.04 - 19.04
2	Меркенский	Мерке	жеңіл	30.03 - 04.04	08.04 - 15.04
3	Мойынқумский	Мойынқум	жеңіл	27.03 - 01.04	05.04 - 12.04
4	Сарьсуский	Саудакент	жеңіл	24.03 - 29.03	02.04 - 09.04
5	Шуский	Толе би	жеңіл	27.03 - 01.04	05.04 - 12.04
6	Р-н им.Т. Рыскулова	Кулан	жеңіл	22.03 – 27.03	31.03 - 07.04
7	Жамбылский	Асса	жеңіл	25.03 - 30.03	03.04 - 10.04
Түркістан облысы					
1	Тюлқубасский	Аул Т. Рыскулова	жеңіл	25.03 - 30.03	03.04 - 10.04
2	Казыгүртский	Казыгүрт	жеңіл	22.03 - 27.03	31.03 - 07.04
3	Толембийский	Тасарык	жеңіл	31.03 - 05.04	09.04 - 15.04
4	Сайрамский	Шымкент	жеңіл	22.03 - 27.03	31.03 - 07.04
5	Махтааральский	Мактаарал	жеңіл	17.03 - 22.03	26.03 - 02.04

Бұл болжам егудің алдын ала және оңтайлы мерзімдерін нақты метеорологиялық көрсеткіштер бойынша сәуір айының соңында ұсынылатын нақты болжам жасалғаннан кейін өзгеруі мүмкін. Сондай-ақ, бақылаулар көрсеткендей, фермаларда олар көбінесе оңтайлы себу мерзімдерін емес, күнтізбелік күндерді ұстанады, бұл өсімдіктер үшін көктемгі ылғалдың жоғалуына және сирек және әлсіреген көктеулердің пайда болуына әкеледі.

АМБД директоры

Н. Лоенко

*Болжам агрометеорологиялық мониторинг және болжау департаментінің
агрометеорологиялық болжау басқармасында жасалды
Мекен-жайы: Нұр-сұлтан қ., Мәңгілік ел 11/1 көшесі, тел. 8 (7172) 798354,
E-mail: uap@meteo.kz*